

הנהלת האגף, ירושלים

י"ד אב תשפ"ב
11 אוגוסט 2022

מסמך עמדה ביחס לנסיבות שמונעות מעורך הדין לערוך ייפוי כוח מתמשך

להלן מסמך עמדה שגיבש האפוטרופוס הכללי, בהתאם לפרשנותו את הוראות חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב - 1962 (להלן – החוק).

מטרת המסמך:

מטרתו של מסמך זה היא למנוע מראש פגמים אפשריים בהליך עריכת ייפוי הכוח המתמשך על ידי עורכי הדין, באופן שעלול להביא לפסילה בדיעבד של ייפוי הכוח המתמשך על ידי בית המשפט.

המסמך נועד לפרט את הנסיבות המובהקות שיש בהן, לדעת האפוטרופוס הכללי, כדי למנוע מעורכי הדין - עורכי מסמך ייפוי הכוח המתמשך, מלמלא כראוי את תפקידם וחובותיהם המהותיות בעריכת המסמך ומלקיים את הוראות ותכליות הדין כאמור בפרק 11 לחוק, ובכלל כך בהוראות לפי סעיפים 32ג, 32ג, ו-32יד לחוק. זאת, בפרט, בכל הנוגע לחובתם של עורכי הדין להבטיח כי הממנה כשיר, מעוניין בעריכת המסמך, מבין את הוראות המסמך ומשמעויותיו, אינו נתון ללחץ או השפעה בלתי הוגנת או אינו מצוי במצב של ניצול חולשתו או מצוקתו וכן שלעורך הדין העורך את המסמך אין עניין אישי בייפוי הכוח המתמשך.

תחולה:

במסמכי ייפוי כוח מתמשך שיופקדו החל מיום 1.9.2022, (ה' אלול תשפ"ב), הצהרת עורך הדין על העדר עניין אישי במסמך ייפוי הכוח המתמשך כוללת, מבחינת האפוטרופוס הכללי, גם את הצהרתו כי לא התקיימו הנסיבות שפורטו במסמך זה.

במקרים שבהם נערכו ייפוי כוח מתמשכים טרם פרסומו של מסמך זה, אך יישום הפרשנות שבמסמך זה עליהם מעלה כי היה לעורך הדין עניין אישי בעריכתם, על עורך הדין להפעיל שיקול דעת באשר לדרך שבה עליו לפעול, בהינתן הסיכון שהמסמך ייבחן בבית המשפט אל מול ההוראות הכתובות במסמך עמדה זה וייפסל על ידו.

אחריות עורך הדין עורך ייפוי הכוח המתמשך:

הנסיבות המפורטות במסמך העמדה אינן מהוות רשימה ממצה וייתכנו נסיבות נוספות, שלא פורטו במסמך העמדה, שבגינן עורכי הדין לא יוכלו לקיים את הוראות הדין ובכללן את האיסור על עניין אישי בייפוי הכוח מתמשך. למותר להדגיש כי הדבר עשוי להשליך גם על קביעות בדיעבד של בית המשפט באשר לתקפותו של מסמך ייפוי הכוח המתמשך שנערך.

לפיכך, רשימת הנסיבות המפורטות במסמך העמדה, אינה גורעת מחובתם של עורכי הדין להימנע מעריכת מסמך ייפוי הכוח המתמשך גם במקרים שאינם מפורטים במסמך העמדה. זאת, אם מתעורר חשש להיותם של עורכי הדין בעלי עניין אישי בייפוי הכוח המתמשך, או אם, להערכתם של עורכי הדין, מתקיימות נסיבות שבגינן הם אינם מסוגלים לקיים במלואן את החובות והאחריות המוטלות עליהם בעריכת ייפוי הכוח המתמשך. לדוגמה, אם בשל נסיבות העניין, ובכלל כן, קירבתם לממנה או למיופה הכוח, הם ימצאו במצב שבו לא יוכלו להביע עמדה ניטרלית ואובייקטיבית באשר לכשירותו של הממנה או באשר לעריכת המסמך מתוך הסכמה חופשית ומרצון של הממנה, בלא שהופעלו עליו לחץ או השפעה בלתי הוגנת ובלא ניצול מצוקתו או חולשתו. נוסף על כך, ומטבע הדברים, האמור במסמך העמדה אינו גורע מהוראות הדין הכללי, מכללי האתיקה של לשכת עורכי הדין, ומהחלטות וועדת האתיקה של לשכת עוה"ד בין היתר בהקשר של "עניין אישי" בעריכת ייפוי כוח מתמשך או בהקשר של ההוראות האוסרות על ניגוד עניינים של עורכי הדין ומהדין המשמעתי שעשוי לחול על עורכי הדין.

להלן רשימת הנסיבות שבהתקיימן, עורכי הדין יהיו מנועים, מבחינתו של האפוטרופוס הכללי, מלערוך את מסמך ייפוי הכוח המתמשך:

א. קשרי משפחה או קשרי עבודה של עורך הדין עם הממנה או עם מיפוי הכוח

1. קשר משפחתי בין מיופה הכוח לבין עורך הדין - קשר משפחתי ייחשב בהתאם לאחת משתי חלופות:

א. אם אין קשר משפחתי בין הממנה למיופה הכוח: עורך הדין יהיה מנוע מעריכת המסמך אם הוא עונה על הגדרת "קרוב" של מיופה הכוח בהתאם לסעיף 80 לחוק - בן/בת זוג, אב, אם, בן, בת, אח, אחות, סב, סבה, נכד, נכדה, או שהוא בן הזוג של כל אחד ואחת מאלה. הטעם לכך הוא החשש שעורך הדין ינצל את מעמדו, כדי להציע מיופי כוח שהם קרובים שלו או כדי להשפיע על הוראות ייפוי הכוח המתמשך על מנת להיטיב עם קרוב משפחתו.

ב. אם יש קשר משפחתי בין הממנה למיופה הכוח: עורך הדין יהיה מנוע מעריכת המסמך אם הוא אחד מקרובים אלה של מיופה הכוח: בן/בת זוג, אב, אם, בן, בת, סב, סבה, נכד, נכדה. הטעם לכך הוא החשש שעורך הדין, שהוא בן משפחתו הקרובה של הממנה ומיופה הכוח יתקשה לבצע את תפקידו כראוי בשל הקרבה המשפחתית ועלול לפיכך, להשפיע על תוכנו של ייפוי הכוח.

2. קשר משפחתי בין הממנה לבין עורך הדין - עורך הדין יהיה מנוע מעריכת המסמך אם הוא אחד מקרובים אלה של הממנה: בן/בת זוג, אב, אם, בן, בת, סב, סבה, נכד, נכדה. הטעם לכך הוא החשש שעורך הדין שהוא ממשפחתו הקרובה של הממנה יתקשה לבצע את תפקידו כראוי בשל הקרבה המשפחתית ועלול גם להשפיע על תוכנו של ייפוי הכוח.

3. מיופה הכוח הוא הממונה על עורך הדין - במקרה כזה קיים חשש שעורך הדין לא יוכל לבצע את תפקידו בצורה ניטרלית, משום כפיפותו, למשל - ישקול גם אינטרסים של מיופה הכוח או יושפע מאינטרסים של הממונה עליו בעת עריכת המסמך. לפיכך עורך הדין יהיה מנוע מעריכת המסמך.

4. עורך הדין הוא הממנה עצמו - עורך הדין לא יוכל לערוך את המסמך במקרה כזה שהוא עורך אותו, למעשה, בעבור עצמו. רוח החוק היא שעורך הדין מהווה גורם שלישי, ניטרלי, נפרד מהממנה וממיופה הכוח, שמוודא את כשירות הממנה, רצונו החופשי ומניעת ניצולו. ואולם, בנסיבות שבהם עורך הדין הוא הממנה עצמו, הוא לא יוכל לשמש "שומר סף" כפי שנדרש בדין, וזאת אף אם לעניין כשירותו של עורך הדין הממנה, ניתן היה לגשר על הפער באמצעות חוות דעת המעידה על כשירותו.

ב. טובת הנאה אישית או כלכלית לעורך הדין, במישרין או בעקיפין, כתוצאה מהוראות מסמך ייפוי הכוח המתמשך

5. לעורך הדין (לרבות לקרוביו) או למשרד באמצעותו הוא מועסק, עשוי לצמוח רווח כלכלי או כל טובת הנאה אחרת, במישרין או בעקיפין, כתוצאה מהמינוי של מיופי הכוח בייפוי הכוח המתמשך, מהנחיות מקדימות בייפוי הכוח המתמשך או מהוראות אחרות בייפוי הכוח המתמשך.
לדוגמה:

- אם מיופה הכוח מקבל שכר ועורך הדין שותף בהכנסות אלה של מיופה הכוח - כולן או חלקן.
- אם ההנחיות המקדימות או ההוראות בייפוי הכוח המתמשך מקנות הטבה כלכלית לעורך הדין או לקרובו לאחר הכניסה לתוקף של המסמך. לא יראו כהטבה כלכלית הוראה בייפוי הכוח לפיה עורך הדין יכריע בסכסוכים הנוגעים לייפוי הכוח המתמשך.

בכבוד רב,

בן ציון פיגלסון, עו"ד
האפוטרופוס הכללי והממונה על ענייני ירושה

גלי גרוס, עו"ד
המשנה לאפוטרופוס הכללי